Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ATHANASIOS RANTOS
prednesené 14. októbra 2021 [1]

Spojené veci C-428/21 PPU a C-429/21 PPU

HM (C-428/21 PPU)
TZ (C-429/21 PPU)
za účasti:
Openbaar Ministerie

[návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach – Európsky zatykač – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Článok 27 ods. 3 písm. g) a článok 27 ods. 4 – Žiadosť o súhlas s rozšírením trestných činov – Článok 28 ods. 3 – Žiadosť o súhlas s následným odovzdaním – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Účinná súdna ochrana – Právo odovzdanej osoby byť vypočutá – Miesto výkonu tohto práva – Podmienky“

I. Úvod

1. Oba návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko), sa v podstate týkajú podmienok uplatňovania práva byť vypočutý v prípade osoby odovzdanej súdnym orgánom členského štátu po vydaní európskeho zatykača (EZ), a to v prvej veci v súvislosti so žiadosťou o súhlas vykonávacieho súdneho orgánu s rozšírením trestných činov v zmysle článku 27 ods. 3 písm. g) a článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV [2] a v druhej veci v súvislosti so žiadosťou o súhlas tohto súdneho orgánu s následným odovzdaním v zmysle článku 28 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia. [3]

2. Konkrétne Súdny dvor má rozhodnúť o otázkach, v ktorom členskom štáte a za akých podmienok môže osoba odovzdaná na základe EZ využiť svoje právo byť vypočutá predtým, ako vykonávajúci súdny orgán udelí svoj dodatočný súhlas, čo sú otázky, na ktoré nie je poskytnutá výslovná odpoveď v rámcovom rozhodnutí 2002/584 alebo v iných právnych predpisoch Únie. Kľúčovou otázkou, o ktorú ide v prejednávaných veciach, je teda spresniť rozsah a podmienky

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2002/584“).

[3] Pripomínam, že súhlas s rozšírením trestných činov alebo s následným odovzdaním (ďalej bez rozdielu len „dodatočný súhlas“) predstavuje jednu z výnimiek z pravidla, podľa ktorého sa odovzdaná osoba nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody za iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako ten, pre ktorý bola odovzdaná (ďalej len „zásada špeciality“).

výkonu tohto práva byť vypočutý, pričom sa má dosiahnuť rovnováha medzi účinnosťou mechanizmu EZ, ktorý je založený najmä na zásade vzájomného uznávania na jednej strane a dodržiavaním základných práv odovzdávanej osoby na strane druhej.

3. Po výklade relevantných ustanovení práva Únie v spojení s Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) dospejem najskôr k predbežnému záveru, že odovzdávaná osoba má právo byť vypočutá predtým, ako vykonávajúci súdny orgán udelí svoj dodatočný súhlas; ďalej, že toto právo musí byť uplatnené voči vykonávajúcemu súdnemu orgánu a podľa práva vykonávajúceho členského štátu, a možno ho využiť buď vo vykonávajúcom členskom štáte, alebo v členskom štáte vydávajúcom zatykač; a nakoniec uvedené právo možno využiť za podmienok, na ktorých sa vzájomne dohodnú príslušné orgány členského štátu vydávajúceho zatykač a vykonávajúceho členského štátu na základe uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov, a to za predpokladu, že je zabezpečený jeho účinný výkon.

II. Právny rámec

A. Právo Únie: rámcové rozhodnutie 2002/584

4. Odôvodnenia 5, 6, 10 a 12 rámcového rozhodnutia 2002/584 znejú takto:

„(5) cieľ vytýčený pre Úniu stať sa zónou slobody, bezpečnosti a práva, vedie k zrušeniu vydávania osôb medzi členskými štátmi a k jeho nahradeniu systémom vydávania [odovzdávania – *neoficiálny preklad*] osôb medzi súdnymi orgánmi; okrem toho, zavedenie nového zjednodušeného systému vydávania [odovzdávania – *neoficiálny preklad*] odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch; tradičné vzťahy spolupráce, ktoré až doteraz existovali medzi členskými štátmi, by mal nahradiť systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach, vrátane predbežných a konečných rozhodnutí v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;

(6) [EZ] zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou ako ‚základný kameň‘ spolupráce v oblasti súdnictva;

…

(10) mechanizmus [EZ] je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi; jeho vykonávanie sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania zásad uvedených v článku 6 ods. 1 [ZEÚ] jedným z členských štátov, zisteného Radou v zmysle článku 7 ods. 1 uvedenej [Z]mluvy, s následkami uvedenými v článku 7 ods. 2 [Z]mluvy;

…

(12) toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 [ZEÚ] a vyjadrené v [Charte], najmä jej Kapitoly VI; nič v tomto rámcovom rozhodnutí sa nemôže vykladať ako zákaz odmietnutia odovzdať osobu, na ktorú bol vydaný [EZ], keď existujú dôvody domnievať sa, na základe objektívnych skutočností, že uvedený zatykač bol vydaný s cieľom trestného stíhania alebo potrestania osoby z dôvodu jej pohlavia, rasy,

náboženského vyznania, etnického pôvodu, národnosti, jazyka, politického zmýšľania alebo sexuálnej orientácie, alebo že postavenie tejto osoby môže byť predpojaté [sa môže zhoršiť – *neoficiálny preklad*] z niektorého z uvedených dôvodov.“

5. Článok 1 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Definícia [EZ] a povinnosť vykonať ho“, stanovuje:

„1. [EZ] je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia [s cieľom, aby iný členský štát zatkol a odovzdal vyžiadanú osobu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody – *neoficiálny preklad*].

2. Členské štáty vykonajú každý [EZ] na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 [ZEÚ].“

6. Články 3 až 4a uvedeného rámcového rozhodnutia stanovujú dôvody na povinné alebo nepovinné nevykonanie EZ zo strany vykonávajúceho súdneho orgánu.

7. Kapitola 2 toho istého rámcového rozhodnutia, nazvaná „Postup odovzdania“, obsahuje články 9 až 25.

8. Článok 11 rámcového rozhodnutia 2002/584, nazvaný „Práva vyžiadaných osôb“, znie:

„1. Ak je vyžiadaná osoba zatknutá, vykonávajúci kompetentný súdny orgán v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi informuje túto osobu o [EZ] a jeho obsahu, ako aj o možnom súhlase na odovzdanie vydávajúcemu súdnemu orgánu [o možnosti udeliť súhlas s jej odovzdaním súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač – *neoficiálny preklad*].

2. Vyžiadaná osoba, ktorá je zatknutá s cieľom výkonu [EZ], má právo na pomoc právneho zástupcu a tlmočníka v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu.“

9. Článok 13 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Súhlas na odovzdanie“, stanovuje:

„1. Ak zatknutá osoba oznámi, že súhlasí s odovzdaním, a ak je prípustné, vyjadrí vzdaním sa nároku na ‚osobitné konanie‘ uvedené v článku 27 ods. 2, sa dá pred vykonávacím súdnym orgánom, v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu. [Ak zatknutá osoba oznámi, že súhlasí so svojím odovzdaním, musí byť tento súhlas a prípadne aj výslovné zrieknutie sa nároku na ‚zásadu špeciality‘ uvedenú v článku 27 ods. 2 vyjadrený pred vykonávajúcim súdnym orgánom v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu – *neoficiálny preklad*].

2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie, aby súhlas, a ak je prípustné, jeho vzdanie sa ako sa uvádza v odseku 1 [prípadne zrieknutie sa nároku podľa odseku 1 – *neoficiálny preklad*] sa získali spôsobom, ktorý preukazuje, že dotknutá osoba sa

vyjadrila dobrovoľne a pri plnom uvedomení si následkov. Za týmto účelom má vyžiadaná osoba právo na právneho zástupcu.

3. Súhlas a prípadne zrieknutie sa uvedené v odseku 1 [prípadne zrieknutie sa nároku podľa odseku 1 – *neoficiálny preklad*] sa úradne zaznamená v súlade s postupom stanoveným vnútroštátnymi právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu.

…“

10. Článok 14 uvedeného rámcového rozhodnutia, nazvaný „Vypočutie vyžiadanej osoby“, znie takto:

„Ak zatknutá osoba nesúhlasí so svojím odovzdaním podľa článku 13, má nárok, aby bola vypočutá vykonávajúcim súdnym orgánom v súlade s právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu.“

11. V článku 15 tohto istého rámcového rozhodnutia, nazvanom „Rozhodnutie o odovzdaní“, sa uvádza:

„1. Vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách a za podmienok definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí o tom, či osobu odovzdá.

2. Ak vykonávajúci súdny orgán považuje informácie oznámené vydávajúcim členským štátom [členským štátom vydávajúcim zatykač – *neoficiálny preklad*] za nedostatočné na rozhodnutie o vydaní [odovzdaní – *neoficiálny preklad*], požiada o urýchlené doplnenie ďalších potrebných informácií, najmä s ohľadom na články 3 až 5 a článok 8, a môže stanoviť lehotu na ich prijatie, berúc do úvahy potrebu dodržania lehôt stanovených v článku 17.

3. Vydávajúci súdny orgán [súdny orgán vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] môže kedykoľvek zaslať vykonávajúcemu súdnemu orgánu ďalšie užitočné informácie.“

12. Článok 18 rámcového rozhodnutia 2002/584, nazvaný „Situácia pred rozhodnutím“, stanovuje:

„1. Ak [EZ] bol vydaný s cieľom trestného stíhania, vykonávajúci súdny orgán musí:

a) súhlasiť s vypočutím požadovanej [vyžiadanej – *neoficiálny preklad*] osoby podľa článku 19, alebo;

b) súhlasiť s dočasným transferom vyžiadanej osoby.

2. Podmienky a trvanie dočasného presunu sa určia vzájomnou dohodou medzi vydávajúcim [medzi súdnym orgánom vydávajúcim zatykač – *neoficiálny preklad*] a vykonávajúcim súdnym orgánom.

3. V prípade dočasného presunu osoba musí mať možnosť vrátiť sa do vykonávajúceho členského štátu, aby sa zúčastnila na výsluchoch [na pojednávaniach – *neoficiálny preklad*], ktoré sa jej týkajú, v rámci odovzdávacieho postupu [postupu odovzdávania – *neoficiálny preklad*].“

13. Článok 19 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Vypočutie osoby pred rozhodnutím“, vo svojich odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Požadovaná [Vyžiadaná – *neoficiálny preklad*] osoba sa vypočuje súdnym orgánom, za prítomnosti ďalšej osoby určenej v súlade s právnymi predpismi členského štátu dožadujúceho súdu.

2. Vyžiadaná osoba sa vypočuje v súlade s právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu a za podmienok určených na základe vzájomnej dohody medzi vydávajúcim [medzi súdnym orgánom vydávajúcim zatykač – *neoficiálny preklad*] a vykonávajúcim súdnym orgánom.“

14. Kapitola 3 uvedeného rámcového rozhodnutia, nazvaná „Účinky odovzdania“, obsahuje články 26 až 30.

15. V článku 27 toho istého rámcového rozhodnutia, nazvaného „Možnosť trestného stíhania za iné trestné činy“, sa uvádza:

„1. Každý členský štát môže oznámiť Generálnemu sekretariátu Rady, že vo svojich vzťahoch s inými členskými štátmi, ktoré urobia rovnaké oznámenie, bol daný [sa predpokladá, že bol daný – *neoficiálny preklad*] súhlas k trestnému stíhaniu, odsúdeniu alebo zadržaniu s cieľom vykonania trestu alebo ochranného opatrenia [trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody – *neoficiálny preklad*] pre trestný čin, ktorý bol spáchaný pred odovzdaním príslušnej osoby, s výnimkou trestného činu [iného, ako je trestný čin – *neoficiálny preklad*], pre ktorý bola táto osoba odovzdaná, ak v osobitnom prípade vykonávajúci súdny orgán neuvedie inak vo svojom rozhodnutí o odovzdaní.

2. S výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 1 a 3 odovzdaná osoba sa nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná.

3. Odsek 2 sa neuplatní v nasledujúcich prípadoch:

a) ak osoba, ktorá mala možnosť opustiť územie členského štátu, do ktorého bola odovzdaná, tak neurobila počas 45 dní od jej prepustenia, alebo sa vrátila na toto územie po tom, ako ho opustila;

b) trestný čin, ktorý nie je sankcionovaný trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením [alebo ochranným opatrením spojeným s odňatím slobody – *neoficiálny preklad*];

c) trestné stíhanie, ktoré nemá za následok uplatnenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu;

d) ak by osoba mohla podliehať trestu alebo opatreniu, ktoré nezahŕňa pozbavenie slobody, najmä finančnému trestu alebo opatreniu, ktoré ho nahrádza, ak trest alebo opatrenie mohlo mať za následok obmedzenie jej osobnej slobody;

e) ak osoba súhlasila s odovzdaním, ak je prípustné, v rovnakom čase ako sa vzdala nároku na ‚specialty rule‘ [zásadu špeciality – *neoficiálny preklad*], v súlade s článkom 13;

f) ak sa osoba po odovzdaní výslovne zriekla nároku na ‚specialty rule' [zásadu špeciality – *neoficiálny preklad*] so zreteľom na určené [určité – *neoficiálny preklad*] trestné činy, ktoré predchádzali jej odovzdaniu. Zrieknutie sa urobí pred príslušnými súdnymi orgánmi vydávajúceho členského štátu [členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*] a zaznamená sa v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto štátu. Zrieknutie sa formuluje tak, aby bolo jasné, že osoba sa súhlasu vzdala dobrovoľne a pri plnom vedomí si následkov. Za týmto účelom osoba má právo na právneho zástupcu;

g) ak vykonávajúci súdny orgán, ktorý osobu odovzdal, dá svoj súhlas v súlade s odsekom 4.

4. Žiadosť o súhlas sa predloží vykonávajúcemu súdnemu orgánu doplnená o informáciu uvedenú v článku 8 ods. 1 a prekladom uvedeným [a preklad uvedený – *neoficiálny preklad*] v článku 8 ods. 2 Súhlas sa dá, ak trestný čin, pre ktorý je požadovaný, podlieha odovzdaniu v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia. Súhlas sa odmietne z dôvodov uvedených v článku 3 a inak môže sa odmietnuť iba z dôvodov uvedených v článku 4. Rozhodnutie sa prijme najneskôr do 30 dní po prijatí žiadosti.

Pre prípady uvedené v článku 5 vydávajúci členský štát [členský štát vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] musí poskytnúť záruky, ktoré sú tam uvedené."

16. Článok 28 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Odovzdanie alebo následné vydanie [Následné odovzdanie alebo vydanie – *neoficiálny preklad*]", stanovuje:

„1. Každý členský štát môže oznámiť Generálnemu sekretariátu Rady, že vo svojich vzťahoch s inými členskými štátmi, ktoré urobia rovnaké oznámenia, bol daný súhlas na odovzdanie osoby do iného členského štátu, než je vykonávajúci členský štát, v súlade s európskym zatykačom vydaným pre trestný čin, ktorý bol spáchaný pred jeho odovzdaním, ak v konkrétnom prípade vykonávajúci súdny orgán neuvedie inak vo svojom rozhodnutí o odovzdaní.

2. V každom prípade osoba, ktorá bola odovzdaná vydávajúcemu členskému štátu [členskému štátu, ktorý vydal zatykač – *neoficiálny preklad*] na základe [EZ], sa môže bez súhlasu vykonávajúceho členského štátu odovzdať do iného členského štátu, než je vykonávajúci členský štát, na základe európskeho zatykača vydaného pre akýkoľvek trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním v nasledujúcich prípadoch:

a) ak vyžiadaná osoba, ktorá mala príležitosť na opustenie územia členského štátu, do ktorého bola vydaná, tak neurobila do 45 dní od jej prepustenia, alebo sa vrátila na toto územie po tom, ako ho opustila;

b) ak vyžiadaná osoba súhlasí s odovzdaním do iného členského štátu, než je vykonávajúci členský štát, na základe [EZ]. Súhlas sa urobí pred príslušnými súdnymi orgánmi vydávajúceho členského štátu [členského štátu, ktorý vydal zatykač – *neoficiálny preklad*] a zaznamená sa v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto štátu. Súhlas sa sformuluje tak, aby bolo jasné, že príslušná osoba ho dala dobrovoľne a pri plnom vedomí si následkov. Za týmto účelom vyžiadaná osoba má právo na právneho zástupcu;

c) ak vyžiadaná osoba nepodlieha ‚specialty rule' (osobitnému konaniu) [zásade špeciality – *neoficiálny preklad*] v súlade s článkom 27 ods. 3 písm. a), e), f) a g).

3. Vykonávajúci súdny orgán súhlasí s odovzdaním inému členskému štátu podľa nasledujúcich pravidiel:

a) žiadosť o súhlas sa predloží v súlade s článkom 9, spolu s informáciami uvedenými v článku 8 ods. 1 a s prekladom uvedeným v článku 8 ods. 2;

b) súhlas sa dá, ak trestný čin, pre ktorý sa požaduje, podlieha odovzdaniu v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia;

c) rozhodnutie sa prijme najneskôr do 30 dní po prijatí žiadosti;

d) súhlas sa môže odmietnuť z dôvodov uvedených v článku 3 a inak sa môže odmietnuť iba z dôvodov uvedených v článku 4.

Pre prípady uvedené v článku 5 vydávajúci členský štát [členský štát, ktorý vydal zatykač – *neoficiálny preklad*] musí poskytnúť záruky, ktoré sú tam uvedené.

4. Napriek ustanoveniu odseku 1 osoba, ktorá bola odovzdaná v súlade s [EZ], sa nesmie vydať do tretieho štátu bez súhlasu príslušného orgánu členského štátu, ktorý odovzdal túto osobu. Takýto súhlas sa dá v súlade s dohovormi, ktorými je tento členský štát viazaný, ako aj so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi.“

B. Holandské právo

17. Overleveringswet (zákon o odovzdávaní osôb) z 29. apríla 2004 [4] preberá rámcové rozhodnutie 2002/584 do holandského práva.

18. § 14 zákona o odovzdávaní osôb, ktorý je súčasťou kapitoly II, nazvanej „Odovzdávanie osôb Holandskom“, oddielu 1 s názvom „Podmienky odovzdania“, ktorý vo svojich odsekoch 1 a 3 preberá článok 27 ods. 2, 3 a 4 rámcového rozhodnutia 2002/584, stanovuje:

„1. Odovzdanie sa povoľuje len vtedy, ak je splnená všeobecná podmienka, že vyžiadaná osoba nebude trestne stíhaná, odsúdená ani inak pozbavená osobnej slobody za trestné činy spáchané pred jej odovzdaním a v súvislosti s ktorými nebola odovzdaná, okrem prípadov, keď:

…

f) súd bol požiadaný o predchádzajúci súhlas a tento súhlas udelil.

…

3. Prokurátor najneskôr tretí deň po prijatí žiadosti súdneho orgánu vydávajúceho zatykač o súhlas uvedený v odseku 1 písm. f) alebo v odseku 2 písm. c) požiada súd, aby žiadosť posúdil. Na tento účel prokurátor predloží súdu žiadosť spolu s prekladom. Súd udelí súhlas uvedený v odseku 1 písm. f) alebo v odseku 2 písm. c) so zreteľom na trestné činy, v súvislosti s ktorými možno podľa tohto zákona povoliť odovzdanie. O žiadosti sa musí v každom prípade rozhodnúť do dvadsiatich siedmich dní od prijatia žiadosti. Prokurátor bezodkladne informuje súdny orgán vydávajúci zatykač o rozhodnutí súdu.“

[4] Stb. 2004, č. 195.

19. § 25 ods. 1 a 3 tohto zákona, ktorý je súčasťou kapitoly II oddielu 2, nazvaného „Postup pri odovzdávaní“, hlavy C s názvom „Rozhodnutie o odovzdaní“ stanovuje:

„1. Vypočutie vyžiadanej osoby je verejné, pokiaľ táto osoba nepožiada o neverejné prejednanie veci alebo ak toto neverejné prejednanie nenariadi súd zo závažných dôvodov, ktoré sú uvedené v zápisnici z vypočutia.

…

3. Pri tomto vypočutí môže byť vyžiadaná osoba zastúpená svojím advokátom.

…“

III. Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

A. Vec C-428/21 PPU

20. Dňa 13. apríla 2021 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) predložil holandským orgánom žiadosť o súhlas s rozšírením trestných činov v zmysle článku 27 ods. 3 písm. g) a článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia 2002/584, a to v súvislosti s HM, nigérijským štátnym príslušníkom, ktorý bol odovzdaný maďarským orgánom na základe EZ vykonaného 25. mája 2020 a ktorý bol v Maďarsku vzatý do väzby. Cieľom tejto žiadosti bolo umožniť jeho trestné stíhanie za iný trestný čin, ktorý spáchal pred svojím odovzdaním, ako je ten, pre ktorý bol vydaný EZ.

21. Pri svojom vypočutí HM vyhlásil, že nemá v úmysle vzdať sa ochrany, ktorú mu poskytuje zásada špeciality stanovená v článku 27 ods. 3 písm. f) tohto rámcového rozhodnutia.

22. Za týchto okolností rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko), ktorému bola vec predložená v rámci žiadosti o rozšírenie trestných činov, po tom, čo priznal HM právo byť vypočutý v súvislosti so súhlasom o rozšírenie trestných činov, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa článok 27 ods. 3 písm. g) a článok 27 ods. 4 [rámcového rozhodnutia 2002/584], s prihliadnutím na právo na účinnú súdnu ochranu, vykladať v tom zmysle, že:

– odovzdaná osoba má mať možnosť využiť svoje právo byť vypočutá, pokiaľ ide o žiadosť o súhlas s rozšírením trestných činov, v členskom štáte vydávajúcom zatykač, pokiaľ ju súdny orgán tohto členského štátu vypočúva v súvislosti s prípadným zrieknutím sa nároku na zásadu špeciality v súlade s článkom 27 ods. 3 písm. f) [tohto] rámcového rozhodnutia, alebo

– táto osoba má mať možnosť využiť svoje právo byť vypočutá v členskom štáte, ktorý ju predtým odovzdal, pred vykonávajúcim súdnym orgánom v rámci konania o udelení súhlasu s rozšírením trestných činov?

2. Ak má mať odovzdaná osoba možnosť využiť svoje právo byť vypočutá, pokiaľ ide o žiadosť o súhlas s rozšírením trestných činov podľa článku 27 ods. 4 [rámcového rozhodnutia 2002/584], v členskom štáte, ktorý ju predtým odovzdal, akým spôsobom jej to má tento členský štát umožniť?“

B. Vec C-429/21 PPU

23. Dňa 3. mája 2021 požiadal Procureur des Konings van het Parket van Brussel (kráľovský prokurátor Prokuratúry v Bruseli, Belgicko) holandské orgány o súhlas s následným odovzdaním v zmysle článku 28 ods. 3 rámcového rozhodnutia, a to v súvislosti s TZ, holandským štátnym príslušníkom, ktorý bol odovzdaný belgickým orgánom na základe EZ a ktorý bol v Belgicku vzatý do väzby. Cieľom tejto žiadosti bolo umožniť odovzdanie TZ nemeckým orgánom na účely trestného stíhania za iný trestný čin, ktorý spáchal pred svojím odovzdaním, ako ten, pre ktorý bol vydaný belgický EZ.

24. Za týchto okolností rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko), ktorému bola vec predložená v rámci žiadosti o následné odovzdanie, po tom, čo priznal TZ právo byť vypočutý v súvislosti s následným odovzdaním, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 28 ods. 3 [rámcového rozhodnutia 2002/584], s prihliadnutím na právo na účinnú súdnu ochranu, vykladať v tom zmysle, že:

– osoba odovzdaná do členského štátu, ktorý na ňu vydal [EZ], má mať možnosť využiť svoje právo byť vypočutá, pokiaľ ide o žiadosť o súhlas s následným odovzdaním na základe článku 28 ods. 3 [tohto] rámcového rozhodnutia, a to v členskom štáte vydávajúcom zatykač pred súdnym orgánom tohto členského štátu v rámci konania o výkone [EZ], ktorý následne vydal tretí štát za skutky spáchané pred odovzdaním, alebo

– táto osoba má mať možnosť využiť svoje právo byť vypočutá pred vykonávajúcim súdnym orgánom v rámci konania o udelení súhlasu s následným odovzdaním v členskom štáte, ktorý ju predtým odovzdal?

2. Ak má mať odovzdaná osoba možnosť využiť svoje právo byť vypočutá, pokiaľ ide o žiadosť o súhlas s následným odovzdaním podľa článku 28 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, v členskom štáte, ktorý ju predtým odovzdal, akým spôsobom jej to má tento členský štát umožniť?“

IV. Naliehavé konanie na Súdnom dvore

25. Vnútroštátny súd navrhol, aby sa tieto návrhy na začatie prejudiciálneho konania prejednali v rámci naliehavého konania upraveného v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Na podporu tohto návrhu tvrdil, že položené prejudiciálne otázky sa týkajú výkladu rámcového rozhodnutia, ktoré spadá do oblasti upravenej v hlave V tretej časti Zmluvy o FEÚ.

26. Pokiaľ ide o kritérium naliehavosti, vnútroštátny súd vo veci C-428/21 PPU uviedol, že ku dňu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania bol HM vo vyšetrovacej väzbe v Maďarsku. Tento súd poznamenal, že ak by udelil súhlas s rozšírením trestných činov, HM by mohol byť vzatý do vyšetrovacej väzby aj za dodatočné skutky, čo by mohlo viesť k predĺženiu doby tejto

väzby, a v prípade odsúdenia k prísnejšiemu trestu. Naproti tomu, ak by uvedený súd zamietol žiadosť o rozšírenie trestných činov, príslušný orgán členského štátu vydávajúceho zatykač by v zásade nebol oprávnený vziať HM do vyšetrovacej väzby za skutky, ktorých sa táto žiadosť týka, a v prípade odsúdenia by príslušný súdny orgán tohto členského štátu nebol v zásade oprávnený vykonať trest odňatia slobody uložený za tieto skutky. Vnútroštátny súd sa preto domnieval, že odpoveď Súdneho dvora na prejudiciálne otázky má priamy a rozhodujúci vplyv na trvanie väzby HM v Maďarsku.

27. Vo veci C-429/21 PPU vnútroštátny súd uviedol, že TZ bol vzatý do väzby v Belgicku dovtedy, kým nerozhodne o žiadosti o udelenie súhlasu s následným odovzdaním do Nemecka na účely výkonu EZ, ktorý na neho vydali nemecké orgány. Poznamenal, že rozhodnutie Súdneho dvora má vplyv na ponechanie tejto osoby vo väzbe v Belgicku.

28. Za týchto podmienok prvá komora Súdneho dvora 29. júla 2021 rozhodla vyhovieť návrhu vnútroštátneho súdu, aby sa obe predmetné veci prejednali v rámci naliehavého prejudiciálneho konania. Rozhodla tiež o spojení týchto vecí na účely ústnej a písomnej časti konania, ako aj rozsudku, a holandskej vláde položila otázky na písomné zodpovedanie.

29. Písomné pripomienky predložili Openbaar Ministerie (Prokuratúra, Holandsko), holandská vláda a Európska komisia. Holandská vláda tiež písomne odpovedala na otázky položené Súdnym dvorom. Prokuratúra, holandská, írska, francúzska a maďarská vláda, ako aj Komisia predniesli ústne pripomienky na pojednávaní, ktoré sa konalo 8. septembra 2021.

V. Analýza

30. Vnútroštátny súd po tom, čo uviedol, že právo odovzdanej osoby byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o udelenie dodatočného súhlasu je súčasťou jej práva na obhajobu, ktoré je neoddeliteľne späté s právom na účinnú súdnu ochranu,[5] položil v oboch prejednávaných veciach dve prejudiciálne otázky: v prvej otázke sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, v ktorom členskom štáte má mať táto osoba možnosť využiť svoje právo byť vypočutá, a v druhej sa pýta, akým spôsobom môže byť toto právo využité v prípade, že to má byť vo vykonávajúcom členskom štáte.

31. V tejto súvislosti na úvod zdôrazňujem, že rámcové rozhodnutie 2002/584 výslovne nepriznáva odovzdanej osobe právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas a že judikatúra Súdneho dvora sa touto otázkou zatiaľ nezaoberala.[6]

32. Preto skôr, ako pristúpim k posúdeniu oboch prejudiciálnych otázok, preskúmam, či relevantné ustanovenia tohto rámcového rozhodnutia, s prihliadnutím na právo na účinnú súdnu ochranu zakotvené v článku 47 Charty, sa majú vykladať v tom zmysle, že odovzdaná osoba má právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas.

[5] V tejto súvislosti vnútroštátny súd odkazuje na návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo veci Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 87).

[6] Hoci toto právo priznal – pre úplnosť – generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo svojich návrhoch, ktoré predniesol vo veci Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:494, body 84 až 89), Súdny dvor sa v rozsudku z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:953) k tejto otázke nevyjadril.

A. O práve odovzdanej osoby byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas

33. Poznamenávam, že hoci v súvislosti s vydaním EZ rámcové rozhodnutie 2002/584 v článku 14 stanovuje, že pokiaľ zatknutá osoba nesúhlasí so svojím odovzdaním, má právo byť vypočutá vykonávajúcim súdnym orgánom, toto rámcové rozhodnutie sa nezmieňuje o práve osoby, ktorá už bola odovzdaná, byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas.

34. Vzhľadom na to sa domnievam, že výklad relevantných ustanovení rámcového rozhodnutia 2002/584, s prihliadnutím na ciele tohto rámcového rozhodnutia a na právo na účinnú súdnu ochranu zakotvené v článku 47 Charty, umožňuje priznať odovzdanej osobe právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas.

35. Po prvé pripomínam, že rámcové rozhodnutie 2002/584 síce zavádza systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach založený na zásade vzájomného uznávania a na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi,[7] ale zároveň rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 ZEÚ a vyjadrené v Charte,[8] najmä v jej článku 47 druhom odseku.

36. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že právo byť vypočutý v každom konaní, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou dodržiavania práva na obhajobu ako všeobecnej zásady práva Únie zakotvenej v článku 47 Charty, zaručuje každému možnosť účelne a efektívne oznámiť svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy.[9]

37. Po druhé Súdny dvor už rozhodol, že rozhodnutie udeliť súhlas s rozšírením trestných činov sa odlišuje od rozhodnutia o výkone EZ a má pre dotknutú osobu účinky odlišné od účinkov tohto posledného uvedeného rozhodnutia.[10] To isté podľa môjho názoru platí, pokiaľ ide o rozhodnutie udeliť súhlas s následným odovzdaním.

38. V súlade s článkom 27 ods. 4 a článkom 28 ods. 3 písm. b) a d) rámcového rozhodnutia 2002/584 sa dodatočný súhlas udeľuje, ak samotný trestný čin, pre ktorý sa žiada, zakladá povinnosť odovzdania podľa tohto rámcového rozhodnutia, a odmietne sa z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody na povinné alebo nepovinné nevykonanie EZ stanovené v článkoch 3 a 4 uvedeného rámcového rozhodnutia.

39. Napokon rovnako ako konanie o výkone EZ môžu aj konania týkajúce sa rozšírenia trestných činov a následného odovzdania – ako uvádza vnútroštátny súd a v rozpore so stanoviskom, ktoré na pojednávaní zaujala maďarská vláda – zasahovať do slobody odovzdanej osoby, keďže sa týkajú iného trestného činu, ako je trestný čin, pre ktorý došlo k tomuto odovzdaniu a ktorý môže viesť k prísnejšiemu odsúdeniu tejto osoby.[11]

7 Pozri odôvodnenia 5, 6 a 10 rámcového rozhodnutia 2002/584.

8 Pozri odôvodnenie 12 rámcového rozhodnutia 2002/584.

9 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Sacko (C-348/16, EU:C:2017:591, bod 34 a citovaná judikatúra).

10 Rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:953, bod 60).

11 Pozri rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:953, bod 62).

40. Podľa môjho názoru je teda potrebné vyvodiť paralelu medzi na jednej strane právom priznaným pri prvom odovzdaní a na druhej strane právom uplatňovaným pri rozšírení trestných činov alebo pri následnom odovzdaní, a tak dospieť k záveru, že potreba vypočuť odovzdanú osobu v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas je založená na rovnakých požiadavkách, aké odôvodňujú jej právo byť vypočutá v súvislosti s jej pôvodným odovzdaním. [12]

41. Na záver sa domnievam, že článok 27 ods. 3 písm. g) a článok 27 ods. 4, ako aj článok 28 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 v spojení so zásadou na účinnú súdnu ochranu zakotvenou v článku 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že odovzdaná osoba má mať možnosť byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas.

42. Po tomto spresnení možno konštatovať, že prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom sa týkajú toho, v ktorom členskom štáte a za akých podmienok možno využiť právo odovzdanej osoby byť vypočutá.

B. O prvej prejudiciálnej otázke

43. Prvá otázka sa týka toho, v ktorom členskom štáte má mať odovzdaná osoba možnosť využiť svoje právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas.

44. Po tom, čo vnútroštátny súd vo veci C-428/21 PPU uviedol, že rámcové rozhodnutie 2002/584 neobsahuje v tejto súvislosti žiadne pravidlo, v podstate zvažuje dve možnosti. V prvom prípade by odovzdaná osoba mohla využiť svoje právo byť vypočutá v členskom štáte vydávajúcom zatykač, pokiaľ ju súdny orgán tohto členského štátu vypočúva vo veci prípadného zrieknutia sa nároku na zásadu špeciality uvedenú v článku 27 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia. V druhom prípade by uvedená osoba mohla využiť svoje právo byť vypočutá vo vykonávajúcom členskom štáte v rámci konania o udelení súhlasu. V tomto poslednom uvedenom prípade by sa vykonávajúci súdny orgán mohol podľa tohto súdu buď jednoducho oboznámiť so zápisnicou z vypočutia (v členskom štáte vydávajúcom zatykač), alebo nariadiť pojednávanie.

45. Vo veci C-429/21 PPU vnútroštátny súd zvažuje tiež dve možnosti. V prvom prípade by odovzdaná osoba mohla využiť svoje právo byť vypočutá v členskom štáte vydávajúcom zatykač v rámci konania týkajúceho sa výkonu druhého EZ. V druhom prípade by táto osoba mohla využiť svoje právo byť vypočutá vo vykonávajúcom členskom štáte.

46. Na úvod poznamenávam, že prejudiciálna otázka sa neobmedzuje na to, v ktorom členskom štáte, v zmysle fyzického miesta, má mať odovzdaná osoba možnosť využiť svoje právo byť vypočutá, ale týka sa predovšetkým otázky, vo vzťahu k súdu ktorého členského štátu má mať odovzdaná osoba možnosť využiť svoje právo byť vypočutá. [13]

[12] Okrem toho výklad článkov 27 a 28 rámcového rozhodnutia 2002/584 v tom zmysle, že nepriznávajú odovzdanej osobe právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas, zatiaľ čo článok 14 tohto rámcového rozhodnutia priznáva rovnaké právo zatknutej osobe v súvislosti s (prvou) žiadosťou o odovzdanie, by vytváral neodôvodnené rozdiely medzi dvomi porovnateľnými a rovnako nepriaznivými situáciami pre dotknutú osobu a mohol by spochybniť zlučiteľnosť týchto ustanovení so základnými právami odovzdanej osoby.

[13] To rovnako implicitne vyplýva z opisu alternatívnych možností, ktoré zamýšľa vnútroštátny súd, keď tento súd zvažuje možnosť, že vo veci C-428/21 PPU by odovzdaná osoba mohla byť vypočutá „v členskom štáte, ktorý ju odovzdal“, a že toto právo je vykonané „keď sa vykonávací súdny orgán… môže oboznámiť zo zápisnicou z vypočutia“ (v členskom štáte vydávajúcom zatykač).

47. V tejto súvislosti po prvé pripomínam, že v zmysle článkov 3 a 4 rámcového rozhodnutia 2002/584, na ktoré odkazujú článok 27 ods. 4 a článok 28 ods. 3 písm. d) tohto rámcového rozhodnutia, je na vykonávajúcom súdnom orgáne, aby overil, či neexistujú dôvody na povinné nevykonanie EZ, ktoré by zahŕňali aj odmietnutie dodatočného súhlasu. Aj pri zohľadnení zásady vzájomného uznávania nemá súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač právomoc rozhodovať o dôvodoch zamietnutia dodatočného súhlasu. Je to teda vykonávajúci súdny orgán, ktorý má povinnosť vypočuť odovzdanú osobu v tejto súvislosti, a to v súlade s právom vykonávajúceho členského štátu. [14]

48. Preto sa mi zdá nevyhnutné, aby sa vykonávajúci súdny orgán, v prejednávanej veci holandský súdny orgán, zúčastnil aspoň na konaní, v ktorom odovzdaná osoba využíva svoje právo byť vypočutá, pokiaľ toto konanie prebieha v členskom štáte vydávajúcom zatykač, teda v prejednávanej veci – vo veci C-428/21 PPU v Maďarsku a vo veci C-429/21 PPU v Belgicku –, a to za podmienok, ktoré boli preskúmané v odpovedi na druhú prejudiciálnu otázku.

49. Vzhľadom na tento výklad a v rozpore s tým, čo zamýšľal vnútroštátny súd vo svojej prvej možnosti, pochybujem, že odovzdaná osoba môže *sic et simpliciter* využiť svoje právo byť vypočutá v členskom štáte vydávajúcom zatykač, pokiaľ ju súdny orgán tohto členského štátu vypočúva v súvislosti s možným zrieknutím sa nároku na zásadu špeciality alebo pokiaľ druhý vykonávajúci súdny orgán rozhoduje o výkone druhého EZ.

50. Vzhľadom na to, že vykonávajúci súdny orgán má naďalej právomoc, pokiaľ ide o konanie o dodatočnom súhlase, ktoré sa riadi právom vykonávajúceho členského štátu, zdá sa mi totiž zrejmé, že výkon práva odovzdanej osoby byť vypočutá by jej malo umožniť, aby tomuto orgánu poskytla svoje stanovisko k rozšíreniu trestných činov alebo k následnému odovzdaniu podľa práva vykonávajúceho členského štátu. Ako teda správne uvádza vnútroštátny súd, vo veci C-428/21 PPU súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač nemá právomoc rozhodovať o rozšírení trestných činov, a vo veci C-429/21 PPU rámec, v ktorom druhý vykonávajúci súdny orgán rozhoduje o výkone druhého EZ, nemusí byť nevyhnutne rovnaký ako rámec, v ktorom prvý vykonávajúci súdny orgán rozhoduje o následnom odovzdaní. [15]

51. Okrem toho skutočnosť, že rámcové rozhodnutie 2002/584 umožňuje v určitých situáciách odovzdanej osobe, aby sa zriekla nároku na zásadu špeciality po svojom odovzdaní alebo aby udelila súhlas s následným odovzdaním pred príslušnými súdnymi orgánmi členského štátu vydávajúceho zatykač a v súlade s jeho právom, [16] tomuto záveru podľa môjho názoru nebráni. Táto možnosť, ktorá sa odchyľuje od pravidla, že k zrieknutiu sa nároku na zásadu špeciality alebo k súhlasu s odovzdaním zvyčajne dochádza pred príslušným súdnym orgánom vykonávajúceho

[14] Ako uviedol generálny advokát Cruz Villalón vo svojom stanovisku vo veci West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:322, bod 87), požiadavka súhlasu vykonávajúceho členského štátu s každým následným odovzdaním v takom jednoduchom prípade, aký je výslovne uvedený v článku 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584, má v konečnom dôsledku najmä umožniť tomuto členskému štátu ponechať si kontrolu nad zmyslom a účelom odovzdania osoby do iného členského štátu, osobitne ako členskému štátu, ktorý v prvom rade zaručuje dodržiavanie práv a slobôd odovzdanej osoby a obmedzení, ktoré jej odovzdanie nevyhnutne zahŕňa. Aj keď sa toto stanovisko týka prípadu súhlasu s následným odovzdaním, rovnaká zásada sa podľa môjho názoru uplatní v prípade súhlasu s rozšírením trestných činov.

[15] Z tých istých dôvodov sa domnievam, že stanovisko generálneho advokáta Campos Sánchez-Bordona v návrhoch, ktoré predniesol vo veci Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 90), že rešpektovanie práva na obhajobu v rámci žiadosti o dodatočný súhlas by mohlo mať formu vypočutia organizovaného v členskom štáte vydávajúcom zatykač, v rámci konania stanoveného v článku 27 rámcového rozhodnutia 2002/584 alebo možnosti namietať proti tomuto rozšíreniu pred orgánom, ktorý vydal zatykač, v rámci procesného úkonu predchádzajúceho zaslaniu žiadosti tohto orgánu vykonávajúcemu súdnemu orgánu, sa musí chápať v tom zmysle, že keďže vykonávajúci súdny orgán má naďalej právomoc v konaní o dodatočnom súhlase, právo odovzdanej osoby byť vypočutá sa nemôže jednoducho uplatniť pred príslušnými orgánmi členského štátu vydávajúceho zatykač, ale vyžaduje prinajmenšom zapojenie vykonávajúceho súdneho orgánu.

[16] Pozri článok 27 ods. 3 písm. f) rámcového rozhodnutia 2002/584, ktorý sa uplatní, ak sa osoba doposiaľ nezriekla nároku na zásadu špeciality pred vykonávajúcim súdnym orgánom v súlade s článkom 13 ods. 1 a s článkom 28 ods. 2 písm. b) tohto rámcového rozhodnutia.

členského štátu,[17] je totiž odôvodnená prítomnosťou tejto osoby v členskom štáte vydávajúcom zatykač a skutočnosťou, že v týchto situáciách, keď „rozhodnutie“ prislúcha len odovzdávanej osobe, normotvorca Únie v záujme efektívnosti umožnil, aby táto osoba mohla pred príslušnými orgánmi členského štátu vydávajúceho zatykač uplatniť práva, ktoré by obvykle uplatnila pred vykonávajúcim súdnym orgánom.

52. Pokiaľ ide po druhé o otázku určenia miesta, kde má mať odovzdaná osoba možnosť byť vypočutá, na úvod pripomínam, že podľa článku 267 prvého odseku ZFEÚ má Súdny dvor právomoc rozhodovať o prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa výkladu Zmlúv alebo platnosti či výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie. Naproti tomu uplatňovanie práva Únie na konkrétne prípady, tým skôr uplatňovanie vnútroštátnych pravidiel v rámci diskrečnej právomoci členských štátov pri implementovaní právneho rámca Únie, je predovšetkým úlohou vnútroštátnych súdov.[18] Súdnemu dvoru však prislúcha spresniť všeobecný rámec a prípadne poskytnúť usmernenia v súvislosti so zlučiteľnosťou dostupných právnych nástrojov s právom Únie.

53. Po tomto spresnení sa domnievam, že v prípade neexistencie takýchto pravidiel v rámcovom rozhodnutí 2002/584 by praktické podmienky týkajúce sa výkonu práva odovzdanej osoby byť vypočutá mali byť stanovené dohodou medzi príslušnými súdnymi orgánmi vykonávajúceho členského štátu a členského štátu vydávajúceho zatykač, a to pri dodržaní zásady procesnej autonómie a s ohľadom na skutočnosť, že vykonávajúci súdny orgán má právomoc prijať rozhodnutie o dodatočnom súhlase a že akékoľvek dojednanie medzi dotknutými súdnymi orgánmi musí rešpektovať základné práva odovzdanej osoby, a najmä právo na účinnú súdnu ochranu.

54. Samotné rámcové rozhodnutie 2002/584 poskytuje príklady spolupráce medzi príslušnými súdnymi orgánmi. Článok 19 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia tak stanovuje, že vyžiadaná osoba sa do prijatia rozhodnutia o EZ vypočuje v súlade s právom vykonávajúceho členského štátu „za podmienok určených na základe vzájomnej dohody medzi vydávajúcim [medzi súdnym orgánom vydávajúcim zatykač – neoficiálny preklad] a vykonávajúcim súdnym orgánom“, a článok 31 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia stanovuje, že členské štáty môžu naďalej uplatňovať dvojstranné alebo mnohostranné dohody alebo dojednania platné v čase prijatia tohto rámcového rozhodnutia, alebo uzatvoriť dvojstranné alebo mnohostranné dohody alebo dojednania po nadobudnutí účinnosti rámcového rozhodnutia 2002/584, pokiaľ tieto existujúce alebo nové dohody alebo dojednania umožňujú prehĺbenie alebo rozšírenie obsahu tohto rámcového rozhodnutia a pomáhajú zjednodušiť alebo uľahčiť postupy na účel odovzdávania osôb, na ktoré sa vzťahuje EZ.

55. Okrem toho možnosť ponechať určenie praktických podmienok výkonu na dohode medzi vykonávajúcim súdnym orgánom a súdnym orgánom vydávajúcim zatykač je v súlade s povahou a logikou systému justičnej spolupráce v trestných veciach v Únii,[19] ako aj s duchom rámcového rozhodnutia 2002/584, ktoré zavádza systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach založený na zásade vzájomného uznávania a spočívajúci na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi.[20]

[17] Pozri článok 13 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.

[18] Pozri najmä v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bobek vo veci Van Ameyde España (C-923/19, EU:C:2021:125, body 49 a 50).

[19] Pozri napríklad článok 22 ods. 5 a článok 24 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 130, 2014, s. 1).

[20] Pozri odôvodnenia 6 a 10 rámcového rozhodnutia 2002/584.

56. Pokiaľ ide konkrétne o možnosti zvažované vnútroštátnym súdom, na jednej strane sa domnievam, že nič v relevantnej právnej úprave Únie nebráni tomu, aby v súlade s druhým prípadom, ktorý uvádza vnútroštátny súd, bola odovzdaná osoba vypočutá vykonávacím súdnym orgánom vo vykonávajúcom členskom štáte v rámci konania o udelení dodatočného súhlasu, hoci prítomnosť tejto osoby v členskom štáte vydávajúcom zatykač, ako aj jej väzba, ako je to vo veciach samých, spôsobujú, že toto riešenie, ktoré by bolo z abstraktného hľadiska najrýchlejšie, [21] je v praxi pre dotknuté orgány i dotknutú osobu mimoriadne nákladné.

57. Na druhej strane sa domnievam, že relevantná právna úprava Únie nebráni ani tomu, aby odovzdaná osoba mohla byť takisto vypočutá v členskom štáte vydávajúcom zatykač. Skutočnosť, že vykonávajúci súdny orgán má právomoc rozhodovať o žiadosti o dodatočný súhlas v súlade s právom vykonávajúceho členského štátu neznamená, že odovzdaná osoba musí mať možnosť využiť svoje právo byť vypočutá nevyhnutne na území posledného uvedeného členského štátu.

58. Rámcové rozhodnutie 2002/584 totiž pri rešpektovaní základných práv dotknutých osôb zavádza, ako už bolo uvedené, systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach založený na zásade vzájomného uznávania a spočívajúci na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi. Navyše Súdny dvor už rozhodol, že hoci články 27 a 28 tohto rámcového rozhodnutia stanovujú výnimky zo zásady vzájomného uznávania, nemôžu byť vykladané spôsobom, ktorý by viedol k znemožneniu cieľa sledovaného uvedeným rámcovým rozhodnutím, ktorý spočíva v uľahčení a urýchlení odovzdaní medzi súdnymi orgánmi členských štátov vzhľadom na vzájomnú dôveru, ktorá medzi nimi musí existovať. [22] Opačné riešenie by *de facto* znamenalo opätovné zavedenie takých veľmi nákladných postupov, ako sú tie, ktoré sa uplatňujú v oblasti vydávania osôb, čo by ohrozilo účinnosť mechanizmu zavedeného týmto rámcovým rozhodnutím.

59. V tejto súvislosti sa tiež domnievam, že právo Únie nebráni tomu, aby sa vypočutie odovzdanej osoby v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas uskutočnilo počas konania týkajúceho sa prípadného zrieknutia sa nároku na zásadu špeciality alebo súhlasu s následným odovzdaním, [23] pokiaľ sa toto vypočutie jasne odlišuje od oboch týchto konaní a dotknutá osoba je informovaná o tom, že jej stanovisko k žiadosti o dodatočný súhlas je určené vykonávajúcemu súdnemu orgánu a bude prejednané podľa práva vykonávajúceho členského štátu.

60. Za týchto okolností navrhujem odpovedať na prvú prejudiciálnu otázku tak, že rámcové rozhodnutie 2002/584, konkrétne článok 27 ods. 3 písm. g) a článok 27 ods. 4, ako aj článok 28 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že osoba odovzdávaná v nadväznosti na výkon prvého EZ musí mať možnosť využiť svoje právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas vo vzťahu k vykonávajúcemu súdnemu orgánu, ktorý má právomoc rozhodovať o tejto žiadosti, bez ohľadu na skutočnosť, či je táto osoba vypočutá vo vykonávajúcom členskom štáte alebo v členskom štáte vydávajúcom zatykač.

[21] Vzhľadom na to, že vykonávajúci súdny orgán má právomoc podľa práva vykonávajúceho členského štátu, pokiaľ ide o rozhodnutie o dodatočnom súhlase.

[22] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. septembra 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Zásada špeciality) (C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, bod 35).

[23] Na základe článku 27 ods. 3 písm. f) a článku 28 ods. 2 písm. b) rámcového rozhodnutia 2002/584.

C. O druhej prejudiciálnej otázke

61. Druhá prejudiciálna otázka sa týka toho, akým spôsobom má mať odovzdaná osoba možnosť využiť svoje právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas v prípade, že táto osoba má mať možnosť využiť toto právo vo vykonávajúcom členskom štáte.

62. V oboch konaniach vo veciach samých vnútroštátny súd spresňuje, že odovzdané osoby neboli predvolané a neboli prítomné pri rozhodovaní o žiadostiach o dodatočný súhlas a že ich nezastupoval nijaký advokát. Vo veci C-428/21 PPU tento súd rovnako spresnil, že k žiadosti o súhlas s rozšírením trestných činov bola priložená zápisnica z vypočutia odovzdanej osoby súdnym orgánom členského štátu vydávajúceho zatykač (Maďarsko), pri ktorom táto osoba vyhlásila, že sa nechce zriecť nároku na zásadu špeciality.

63. Na úvod pripomínam, že uplatnenie práva Únie na konkrétne prípady prislúcha predovšetkým vnútroštátnym súdom, pričom Súdny dvor môže prípadne poskytnúť usmernenia v súvislosti so zlučiteľnosťou dostupných právnych nástrojov s právom Únie. [24]

64. Po tomto spresnení sa domnievam, rovnako ako som uviedol v odpovedi na prvú otázku, [25] že v prípade neexistencie osobitného pravidla by sa mali podmienky výkonu práva odovzdanej osoby byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas upraviť dohodou medzi dotknutými súdnymi orgánmi vykonávajúceho členského štátu a členského štátu vydávajúceho zatykač pri dodržaní zásady procesnej autonómie a s ohľadom na skutočnosť, že vykonávajúci súdny orgán má právomoc prijať rozhodnutie o dodatočnom súhlase a že každé dojednanie medzi dotknutými súdnymi orgánmi musí rešpektovať základné práva odovzdanej osoby, a najmä právo na účinnú súdnu ochranu.

65. Pokiaľ ide o konkrétne podmienky výkonu práva odovzdanej osoby byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o dodatočný súhlas, po prvé sa domnievam, že príslušné vnútroštátne orgány sa môžu v rozsahu, v akom to umožňuje vnútroštátna právna úprava, oprieť o iné nástroje, ktoré tvoria právny rámec justičnej spolupráce v trestných veciach v Únii. Tento rámec by mohol týmto orgánom poskytnúť referenčný bod, čím by sa predišlo tomu, že rôznorodosť uplatniteľných noriem alebo nevhodná a časovo náročná duplicita záruk pre odovzdanú osobu v oboch členských štátoch, ktorých sa týka žiadosť o dodatočný súhlas, by mohla ohroziť účinnosť mechanizmu EZ. [26]

66. Spomedzi týchto nástrojov najprv poukazujem na dočasné odovzdanie odovzdanej osoby, ako je stanovené najmä v článkoch 22 a 23 smernice 2014/41 na účely vykonania európskeho vyšetrovacieho opatrenia v trestnej veci, [27] hoci ide o mimoriadne nákladné opatrenie pre dotknuté orgány. To isté podľa môjho názoru platí aj pre prípadné premiestnenie vykonávajúceho súdneho orgánu v členskom štáte vydávajúcom zatykač na účely vypočutia odovzdanej osoby.

67. Ďalej odkazujem na mechanizmy audiovizuálneho prenosu, a najmä na videokonferencie. Používanie týchto nástrojov je upravené najmä v článku 24 smernice 2014/41, ktorý umožňuje súdnemu orgánu vydať európsky vyšetrovací príkaz s cieľom vypočuť ako podozrivého alebo

[24] Pozri bod 52 vyššie.

[25] Pozri body 53 až 55 vyššie.

[26] V tejto súvislosti pripomínam, že v zmysle článku 27 ods. 4 a článku 28 ods. 3 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584 musí byť rozhodnutie o dodatočnom súhlase prijaté najneskôr do tridsiatich dní od prijatia tejto žiadosti.

[27] Bez ohľadu na to, či je táto smernica na prejednávanú vec uplatniteľná, čo holandské orgány a Komisia vo svojich pripomienkach spochybňujú, sa domnievam, že vnútroštátnym orgánom nič nebráni v tom, aby tento nástroj vo svojich postupoch na vykonávanie mechanizmu EZ použili.

obvineného osobu, ktorá sa nachádza na území iného členského štátu. Bez toho, aby som chcel zasahovať do výsadných práv vnútroštátnych orgánov, sa mi zdá, že tento nástroj je obzvlášť vhodný na to, aby odovzdaná osoba, ktorá sa nachádza v členskom štáte vydávajúcom zatykač, mohla využiť svoje právo byť vypočutá vykonávajúcim súdnym orgánom predtým, ako tento orgán rozhodne o žiadosti o dodatočný súhlas, a to bez toho, aby ju bolo potrebné odovzdať do vykonávajúceho členského štátu. [28]

68. Nakoniec sa domnievam, že v takých situáciách, o aké ide v prejednávanej veci, právo Únie nebráni ani tomu, aby sa právo odovzdanej osoby byť vypočutá mohlo uplatniť prostredníctvom písomného postupu. Tento postup je upravený najmä v článku 8 smernice (EÚ) 2016/343 [29], ktorý síce v odseku 1 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo byť prítomné na súdnom konaní vo vlastnej veci, v odseku 6 stanovuje, že týmto článkom nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy, ktoré stanovujú, že konanie alebo niektoré jeho časti sa majú viesť v písomnej podobe, ak je to v súlade s právom na spravodlivý proces.

69. Podľa môjho názoru by takéto konanie mohlo umožniť dotknutej osobe vyjadriť sa k žiadosti o dodatočný súhlas a vykonávajúcemu orgánu rozhodnúť o nej so znalosťou veci, a to bez toho, aby bola dotknutá možnosť tohto orgánu požiadať príslušný súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač o dodatočné informácie podľa článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584.

70. Okrem toho takýto výklad rámcového rozhodnutia 2002/584 je podľa môjho názoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) týkajúcou sa článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP“), ktorému zodpovedá článok 47 druhý odsek Charty [30].

71. Podľa ESĽP totiž konanie o vydaní, z ktorého v podstate vychádza systém EZ, nevedie k spochybneniu občianskych práv a povinností žalobcu, ani sa netýka dôvodnosti trestného obvinenia v zmysle článku 6 ods. 1 EDĽP. [31] V každom prípade ESĽP uviedol, že článok 6 ods. 1 EDĽP neukladá absolútnu povinnosť nariadiť verejné pojednávanie a nevyhnutne nevyžaduje nariadene pojednávania vo všetkých konaniach. [32] V tejto súvislosti je síce pravda, že právo Únie môže v súlade s článkom 52 ods. 3 Charty priznať väčšiu ochranu, než aká vyplýva z uvedeného článku 6 ods. 1 Charty, Súdny dvor však túto judikatúru ESĽP vzal na vedomie, pričom spresnil, že ani článok 47 druhý odsek Charty, ani žiadne iné ustanovenie Charty takúto povinnosť neukladá. [33]

[28] Poznamenávam, že digitalizácia súdnictva, vrátane využívania komunikačných technológií na diaľku, ako sú videokonferencie, je jedným z cieľov, ktoré Únia sleduje v záujme posilnenia odolnosti justičných systémov a ich schopnosti pracovať online, a že Komisia navrhuje, aby sa digitálna cesta stala štandardnou možnosťou pri cezhraničnej justičnej spolupráci medzi členskými štátmi Únie [pozri najmä oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov COM(2020)710 z 2. decembra 2020, Digitalizácia justície v Európskej únii – Súbor príležitostí]. Okrem toho Akčný plán na roky 2019 – 2023 (Ú. v. EÚ C 96, 2019, s. 9) uvádza medzi svojimi prioritami používanie videokonferencií v cezhraničných konaniach.

[29] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1).

[30] Pozri vysvetlivky k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17).

[31] Pozri v tomto zmysle najmä ESĽP, 4. septembra 2014, Trabelsi v. Belgicko (CE:ECHR:2014:0904JUD000014010, § 160 a citovaná judikatúra).

[32] Tak je to najmä vo veciach, ktoré nevyvolávajú otázky dôveryhodnosti alebo polemiku o skutočnostiach, ktoré by si vyžadovali pojednávanie a o ktorých súdy môžu spravodlivo a primerane rozhodnúť na základe návrhov účastníkov konania a iných písomností [ESĽP, 23. novembra 2006, Jussila v. Fínsko (CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, § 41)].

[33] Pozri rozsudok zo 4. júna 2015, Andechser Molkerei Scheitz/Komisia (C-682/13 P, neuverejnený, EU:C:2015:356, bod 44).

72. Po druhé dodávam, že bez ohľadu na praktické podmienky výkonu práva odovzdanej osoby byť vypočutá je nevyhnutné, aby sa zaviedli záruky, ktoré za každých okolností zabezpečia účinný výkon práva odovzdanej osoby byť vypočutá. Tieto záruky sa podľa môjho názoru týkajú najmä práva na prístup k obhajcovi, ako aj prístupu k tlmočeniu alebo prekladu základných procesných dokumentov,[34] ak je výkon týchto práv nevyhnutný.

73. Konkrétne právo na prístup k obhajcovi je okrem iného stanovené, pokiaľ ide o konania týkajúce sa EZ, v článku 10 smernice 2013/48/EÚ[35]. Toto ustanovenie zahŕňa predovšetkým právo na účinný prístup k obhajcovi, ďalej právo stretnúť sa a komunikovať s obhajcom, a napokon právo na prítomnosť tohto obhajcu a na jeho účasť na výsluchu dotknutej osoby.

74. Okrem toho je podľa môjho názoru dôležité, aby v prípade, že odovzdaná osoba využíva svoje právo byť vypočutá pred príslušnými orgánmi členského štátu vydávajúceho zatykač v neprítomnosti vykonávajúceho súdneho orgánu, boli vyhlásenia tejto osoby zaznamenané do zápisnice, ktorá sa predloží vykonávajúcemu súdnemu orgánu a z ktorej vyplýva, že uvedená osoba bola výslovne požiadaná, aby sa vyjadrila k žiadosti o dodatočný súhlas.[36]

75. Za týchto okolností navrhujem odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku tak, že článok 27 ods. 4 a článok 28 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 v spojení s článkom 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že ak odovzdaná osoba využíva svoje právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o súhlas s rozšírením trestných činov alebo s následným odovzdaním vo vykonávajúcom členskom štáte, toto právo sa môže využívať v súlade so vzájomne dohodnutými podmienkami medzi príslušnými orgánmi členského štátu vydávajúceho zatykač a vykonávajúceho členského štátu na základe uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov, pokiaľ je zabezpečený účinný výkon tohto práva.

VI. Návrhy

76. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko), takto:

1. Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, konkrétne článok 27 ods. 3 písm. g) a článok 27 ods. 4, ako aj článok 28 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že osoba odovzdávaná v nadväznosti na výkon prvého európskeho zatykača musí mať možnosť využiť svoje právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o súhlas vykonávajúceho súdneho orgánu s rozšírením trestných činov alebo s následným odovzdaním vo vzťahu k vykonávajúcemu súdnemu orgánu, ktorý má právomoc rozhodovať o tejto žiadosti, bez ohľadu na skutočnosť, či je odovzdávaná osoba vypočutá vo vykonávajúcom členskom štáte alebo v členskom štáte vydávajúcom zatykač.

[34] V prejednávanej veci najmä nové obvinenia, na ktorých je založená žiadosť o rozšírenie trestných činov alebo žiadosť o následné odovzdanie.

[35] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (Ú. v. EÚ L 294, 2013, s. 1). Táto smernica, ako sa uvádza v jej článku 1, definuje okrem iného minimálne pravidlá týkajúce sa práv osôb, voči ktorým sa vedie konanie o EZ, mať prístup k obhajcovi.

[36] V tejto súvislosti sa domnievam, že právo Únie nebráni tomu, aby táto zápisnica bola totožná so zápisnicou týkajúcou sa konania o prípadnom zrieknutí sa nároku na zásadu špeciality alebo konania o súhlase s následným odovzdaním, pokiaľ sú oba tieto aspekty jasne oddelené.

2. Článok 27 ods. 4 a článok 28 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného rámcovým rozhodnutím 2009/299 v spojení s článkom 47 Charty základných práv sa majú vykladať v tom zmysle, že ak odovzdaná osoba využíva svoje právo byť vypočutá v súvislosti so žiadosťou o súhlas s rozšírením trestných činov alebo s následným odovzdaním vo vykonávajúcom členskom štáte, toto právo sa môže využívať v súlade so vzájomne dohodnutými podmienkami medzi príslušnými orgánmi členského štátu vydávajúceho zatykač a vykonávajúceho členského štátu na základe uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov, pokiaľ je zabezpečený účinný výkon tohto práva.